

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Virolahden esteettömyyskävely

Toukokuu 2026

Alkusanat

- Esteettömyyden merkitys kasvaa koko ajan väestön ikääntyessä ja esteettömän ympäristön merkitys nähdään nykyisin yhä tärkeämpänä kaikille ihmisille.
- Esteettömyydellä tarkoitetaan yhdenvertaisuutta osallistua yhteiskunnan toimintaan itsenäisesti ja omana itsenään. Esteettömyys palvelee kaikkia ihmisiä: liikkuminen ja asioiminen, työnteko ja vapaa-ajan vietto sujuvat vaivattomasti kaikilta esteettömässä ympäristössä. Oviaukkojen, kulkuväylien ja tilojen on oltava tällöin tarpeeksi väljiä, luiskien loivia ja sisäänkäyntien kynnysten riittävän matalia.
- Esteettömyys merkitsee myös turvallisuutta ja laatua. Liikkumisen esteettömyys on hyvä peruslähtökohta mutta liikkumisesteiden ohella myös kuulemisen ja näkemisen esteettömyys ovat keskeinen osa fyysisen ympäristön toimivuutta.
- Esteettömyyskävely tehtiin 22.5.2026 osana kunnan liikenneturvallisuustyötä. Kävelylle osallistui Rambollin konsultin lisäksi kunnan henkilöstöä sekä vanhus- ja vammaisneuvoston edustajia.
- Kävelyllä kierrettiin keskeisiä julkisia palvelukohteita ja tarkasteltiin esteettömyysshaasteita pääasiassa jalankulun reitteihin ja kohteiden sisäänkäynteihin liittyen. Esteettömyyden nykytilaa käytiin läpi Invalidiliiton esteettömyyskeskus ESKEn esteettömyyden kartoitusperiaatteita soveltaen. Kävelyillä ei kirjattu ylös silmämääräisesti kunnossa olevia asioita vaan selkeät puutekohteet, joille on annettu tässä raportissa myös toimenpidesuosituksia.
- Esteettömyyskävely tehtiin valoisaan aikaan päivällä, joten valaistuksen riittävyttä ei voitu kävelyn yhteydessä havainnoida.

**Esteettömyys on
yhden-
vertaisuutta ja osa
kestävää
kehitystä.**

**Esteettömästä
ympäristöstä
hyötyvät kaikki.**

**Esteettömyys kertoo
ajattelutavasta,
oikeista asenteista ja
erilaisuuden
huomioon
ottamisesta.**

1. Kunnanvirasto

Havainnot:

- Sisäänkäynti on katettu ja opaste sisäänkäynnin yläpuolella näkyy selkeästi kauemmaskin. Ovella on ovikello mutta se on liian korkealla ja hiukan huonossa paikassa, jotta sitä olisi helppo käyttää esimerkiksi pyörätuolista käsin.
- Tasanne oven edessä on liian kapea.
- Ovi on painava eikä sitä välttämättä saa auki ilman apua. Ovesa on kuitenkin puhelinnumero, jonka kautta saa apua sisäänkäyntiin.
- Myös rappuralli on vähän korkealla ja ovella on kynnyks.
- Viraston piha-alueella ei ole merkittyä esteetöntä pysäköintipaikkaa. Valaistus on vähän heikko pihalla, ei juuri valaisimia.

Toimenpide-ehdotukset:

- Suositellaan lisäämään kaksi esteetöntä pysäköintipaikkaa sisäänkäynnin lähelle.
- Selvitetään mahdollisuutta leventää sisäänkäynnin tasannetta esimerkiksi laattoja jatkamalla ja siirtämällä ovikello toiselle seinälle lähelle postilaatikkoa. Ovikellon sopiva korkeus on 900-1100 mm. Isompana toimenpiteenä voidaan harkita automaattisen oven avausjärjestelmän asennusta.
- Lisätään tarvittaessa sekä piha-alueen että sisäänkäynnin valaistusta.

2. Yläkoulu ja lukio

Havainnot:

- Koulun sisäänkäynnille johtavalla reitillä on hiukan kaltevuutta mutta muuten reitti on avara. Ovi on pääasiassa lukossa.
- Pihalla melko lähellä sisäänkäyntiä on kaksi hyvin merkittyä ja tilavaa esteetöntä autopaikkaa.

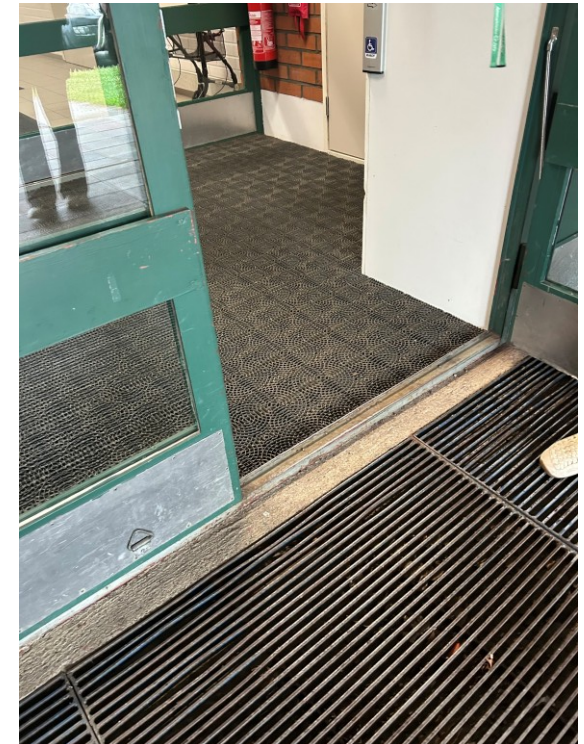
3. Kirjasto

Havainnot:

- Sisäänkäynti on katettu ja tasainen mutta hiukan hämärä päivänvalossakin. Ovella on pieni kynnyks. Pyöräpysäköinti on sijoitettu katokseen lähelle oven painonappia. Kirjaston opaste on riittävän selkeä ja näkyy kauemmaskin.
- Ovi on painava mutta sen voi avata myös painonapin avulla, joka on sijoitettu oikealle korkeudelle. Kortinlukulaite sen sijaan on hiukan liian korkealla. Ovi pysyy auki noin 30 sekuntia. Sisäpuolella on myös toinen lukulaite, mikäli ei ehdi sisään kirjastoon saakka tuon puolen minuutin aikana.
- Pihalla ei ole merkittyjä esteettömiä pysäköintipaikkoja eikä penkkejä.

Toimenpide-ehdotukset:

- Suositellaan lisäämään kaksi esteetöntä pysäköintipaikkaa sisäänkäynnin lähelle.
- Selvitetään mahdollisuutta laskea kortin lukulaite hiukan alemmas (sopiva korkeus on 900-1100 mm).
- Lisätään tarvittaessa sisäänkäynnin valaistusta.
- Suositellaan lisäämään penkki lähelle sisäänkäyntiä.

4. Jalankulun reitit ja suojatiet

Havainnot:

- Osa kulkuväylistä on asfaltin osalta hyvässä kunnossa mutta Muutamia väyliä oli kävelyreitit varrella, joissa on jo enemmän routavaurioita. Valtion tien osalta päällystystyöt olivat juuri alkamassa.
- Osassa kävellyn reitin varrella olevilla suojateilla ei ollut reunatukea ollenkaan, osassa se on 0-korossa ja osassa on korkeita reunatukia. Tasainen ja reunatueton ratkaisu on hyvä pyöräilijälle ja pyörällisen apuvälineen kanssa liikkuvalla mutta näkövammaiset eivät tunnista suojatien alkamista ilman reunatukea tai varoitusaluetta.

Toimenpide-ehdotukset:

- Päällysteen uusiminen tarvittaessa.
- Uusia suojateita suunnitellessa on hyvä miettiä ratkaisun esteettömyys myös näkövammaisten liikkujien osalta.

5. Muuta

- Kosultti kävi myös terveysaseman pihassa, jonka sisäänkäynti ja pysäköinti ovat esteettömyyden näkökulmasta kunnossa.
- Veikon koneen osalta sisäänkäynti on haastava, koska liikkeeseen pääsee vain portaita pitkin. Myöskään esteettömiä pysäköintipaikkoja ei ole merkittynä pihassa.
- S-marketin osalta on tullut palautetta, että piha-alueelle olisi hyvä merkitä ajosuunnat, jotta peruuttelua vältettäisiin parkkialueella. Piha-alueella on myös jonkin verran kaltevuuksia. Muuten kaupan sisäänkäynti on esteettömyyden näkökulmasta hyvä.
- Myös vastapäisen rinki-kierrätyspisteen reitit ja turvallinen kadun ylittäminen on herättänyt keskustelua. Nykyisellään katu on ylitettävä latauspisteiltä ja kierrätyspisteeltä risteysalueen yli S-marketille.
- Penkkejä oli harvaksen kierretyn reitin varrella ja niitä toivottaisiin myös vanhus- ja vammaisneuvoston toiveesta lisää. Penkeistä ainakin osa on hyvä olla sekä käsi- että selkänojallisia, myös mahdollisesti korkeammalla istuinkorkeudella. Penkit on hyvä sijoittaa kovalle ja tasaiselle pinnalle, jotta niiden ääreen on helppo päästä myös pyörätuolin, rollaattorin tai lastenrattaiden kanssa.
- Linja-autopysäkkejä uusiessa on hyvä kiinnittää huomiota esteettömyyteen ja käyttää suunnittelussa esim. www.sujuva.info:n ohjeita julkisen liikenteen pysäkkien esteettömyydestä.

Ohjeita

Ohjeita ja linkkejä

[Jalankulun suunnittelu](#) (Väylävirasto)

[Pysäkki](#) (sujuva.info)

- Hyödyllistä katsoa myös [Pysäkkialueiden Suraku-kortti](#) (hel.fi).

[Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä](#) (finlex.fi)

- Kulkuväyliin, sisäänkäynteihin ja oviin liittyvät määräykset.
- Huom! Esimerkiksi ovien leveyden määräys ja suositus poikkeavat toisistaan (Invalidiliiton suositus 900 mm, määräys 850 mm). Muun rakennuksen kuin asuinrakennuksen huonetiloihin sekä asuinrakennuksen asuinhuoneisiin, asumista palveleviin välttämättömiin tiloihin ja rakennuksen käyttöä palveleviin tiloihin johtavan oven ja kulkuaukon vapaan leveyden on määräysten mukaan oltava vähintään 800 mm. Esteettömyyden näkökulmasta 800 mm on riittävää **vain tilanteissa, joissa apuvälineellä liikkuvaa henkilö voidaan avustaa sisäänpääsyssä**. Näihinkin rakennuksiin suositellaan vähintään 850 mm leveää oviaukkoa esteettömyyden tason parantamiseksi.

[Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta](#) (finlex.fi)

[Invalidiliitto](#) (invalidiliitto.fi)

- Invalidiliiton sivuilta ”Esteettömyys” –sivun alta löytyy tietoa julkisen rakennuksen, ulkoalueen, saavutettavuuden, asuinrakennuksen ja joukkoliikenteen esteettömyydestä. Sivuilta löytyy myös laajasti tietoa yleisesti esteettömyydestä ja sen merkityksestä.

[SuRaKu-kortit](#) (helsinkikaikille.hel.fi)

Suojatie

Suojateiden suunnittelu on pääasiassa tapauskohtaista. Väylille, joita ei ole valmiiksi reunustettu korotetulla reunatuella, ja jotka ovat yhdistettyjä pyöräteitä ja jalkakäytäviä, voidaan toteuttaa esimerkiksi nollatasoon asennettu reunatuki ja kolmen nupukiven raita, jotta suojatie on esteetön sekä liikkumisen apuvälineellä liikkuvalle että näkövammaiselle. Erotelluilla väylillä nollatasossa oleva ratkaisu voidaan toteuttaa pyörätiellä, ja jalankulun väylällä voidaan hyödyntää korkeampaa reunatukiratkaisua.

Suojatie ja jalkakäytävä yleisesti esteettömyysnäkökulmasta

- Väylän leveys 1 500 – 2 300 mm
- Pinnan tulee olla kova ja luistamaton. Väylällä ei saa olla kuoppia tai esim. koholla olevia kaivonkansia.
- Sivuttaiskaltevuutta saa olla enintään 2-3 %, pitkittäiskaltevuutta enintään 5-8 %.
- Ei penkkejä, mainoskylttejä tai muita esteitä kulkuväylällä.
- Jalkakäytävän ja ajoradan välissä on hyvä olla 500 mm erotteluraita.
- Suojatien ja ajoradan välissä reunatuki / luiskareunatuki

Havainnollistukset nollatasoon asennetusta reunatuesta ja huomioraidasta.

Piha-alueet / Kulkuväylät

- Vapaan yksikaistaisen kulkuväylän leveyden tulee olla vähintään 900 mm, normaali 1500 mm.
- Suositeltava enimmäiskaltevuus kulkuväylän kulkusuuntaan on 5-8 %, sivukaltevuus 2-3 %.
- Esteettömiä autopaikkoja 2 kpl 50 autopaikkaa kohden (leveys 3600 mm, pituus 5000 mm, kaltevuus max 2 %), luiskareunatuki. Merkintä sekä maahan että kyltillä.
- Rakennusten sisäänkäynnit suunnitellaan esteettömiksi ja niissä otetaan huomioon kaikkien ihmisten tarpeet. Tämä tarkoittaa esimerkiksi turhien kynnysten poistamista.
- Kulkuväylän tulee olla kova, tasainen ja märkänäkin luistamaton. Jos kulkuväylän materiaalien kitkat eroavat paljon toisistaan, voi aiheutua kompastumisvaara.
- Sivusta tai ylhäältä kulkuväylälle ulottuvat esteet ovat vaarallisia. Kulkuväylän vapaan korkeuden pitää määräysten mukaan olla vähintään 2100 mm. Jos esteitä ei voida poistaa, niihin törmääminen estetään suojakaiteiden tai kalusteiden avulla.
- Valaistuksella lisätään viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Valaistuksen tulee olla tasainen, eikä se saa aiheuttaa häikäisyä. Valaistuksella voidaan korostaa esimerkiksi portaiden alkamista ja päättymistä ja lisätä siten liikkumisen turvallisuutta.
- Hyvä opastus toteutetaan katkeamattomana ketjuna ja opasteet sijoitetaan paikkaan, jossa ne ovat helposti havaittavissa. Opasteiden saavutettavuus eri aistien avulla varmistetaan käyttämällä esimerkiksi koho-opasteita ja symboleita.

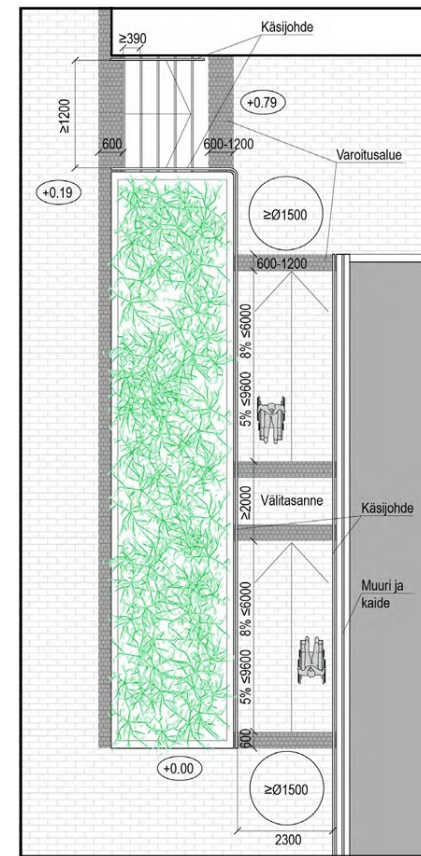
Portaat ja luiskat ulkona

Porras

- Varoitusalue portaan alkamis- ja päättymiskohdassa. Portaat mahdollisuuksien mukaan kulkuväylän sivussa.
- Ei avoaskelmia tai ulkonevia askelmia.
- Katetun tai lämmitetyn ulkoportaan etenemä on oltava vähintään 320 mm ja nousu saa olla enintään 160 m. Kattamattoman ja lämmittämättömän ulkoportaan etenemän on oltava vähintään 390 mm ja nousu enintään 130 mm.
- Käsijohde aina erikoistasolla kahdella korkeudella molemmin puolin koko pituudelta (700 ja 900 mm). Käsijohteiden jatkuttava vähintään 300 mm yli molemmissa päissä.
- Suojakaide aina jos tasoero on yli 500 mm.
- Luiska ensisijainen alle 1 m korkeuseroissa.

Luiska

- Luiskan pituuskaltevuus mielellään enintään 5 %, ehdoton maksimi 8 %. Pitkissä luiskissa, jossa kaltevuus yli 5 %, 6 metrin välein/500 mm nousun jälkeen vähintään 2 m suora välitasanne.
- Jos luiska ei rajoitu seinään/muuriin/ole ympäristön tasolla, tulee luiskan reunassa olla vähintään 50 mm korkuinen suojareunus.
- Luiskan leveys vähintään 900 mm, kääntymiskohdassa tasanne vähintään 1150x1150 mm.
- Käsijohde aina erikoistasolla kahdella korkeudella molemmin puolin koko pituudelta (700 ja 900 mm). Käsijohteiden jatkuttava vähintään 300 mm yli molemmissa päissä.
- Luiskan tulee olla suora, eli se kääntyy ainoastaan välitasanteiden kohdalla.

Kuva: SuRaKu-ohjekortti numero 3

Kuva: weland.fi

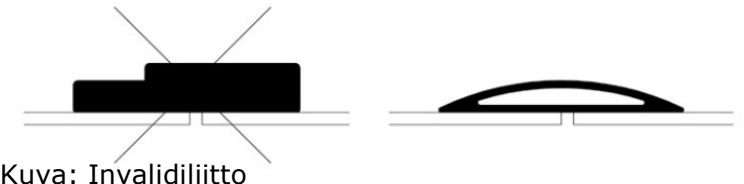
Ulko-ovi

Oven edusta

- Ulko-oven edessä tulee olla tasanne, jolla mahtuu kääntymään pyörätuolilla sekä avaamaan ja sulkemaan oven pyörätuolissa istuen. Vapaata tilaa tarvitaan vähintään 1 500 x 1 500 mm oven avaamiseen tarvittavan tilan lisäksi. Tasanteen suurin sallittu kaltevuus on 2 %, eikä tasanne saa viettää ovelle päin.
- Jalkojenpyyhintäritilä tulee asentaa siten, ettei se muodosta tasoeroa sisäänkäyntitasanteeseen nähden.
- Sisäänkäyntitasanne sekä sinne johtavat portaat ja luiska tulee kattaa koko alueeltaan. Jos näin ei ole, ne lämmitetään lumen ja jään poistamiseksi. Sulamisvedet johdetaan viemäriin ritilällä peitetyn kynnykskaivon kautta kosteusongelmien välttämiseksi.

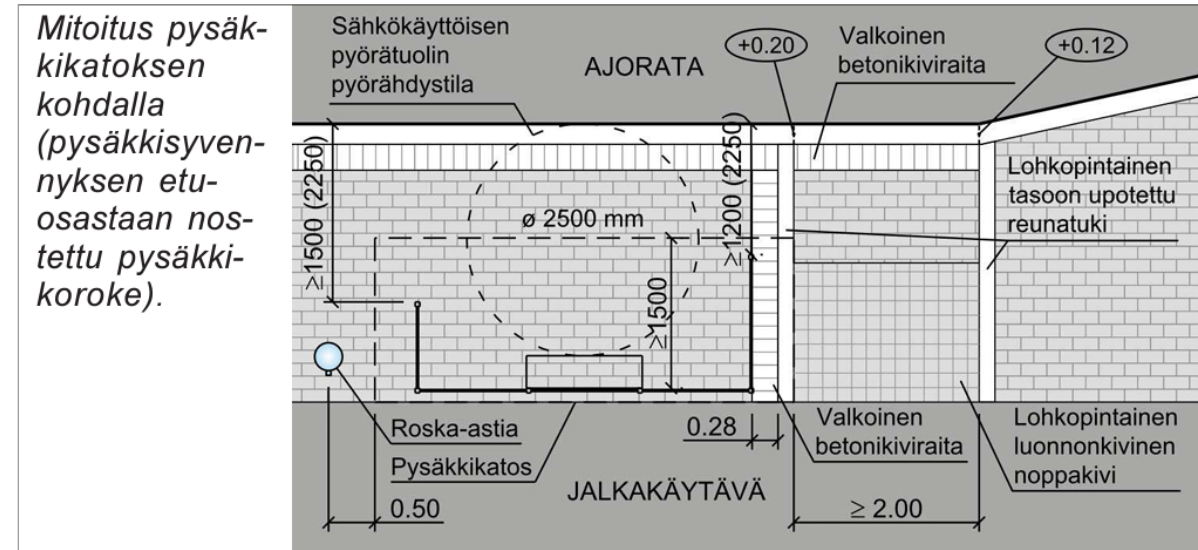
Ovet

- Rakennuksen oven ja aukon on oltava vähintään 850 mm, suositus vähintään 900 mm.
- Oven yhteydessä ei saa olla tasoeroa tai kynnystä, ellei se ole ääni-, kosteus- tai muiden vastaavien olosuhteiden vuoksi välttämätöntä. Tällöin kynnyks tai tasoero saa olla enintään 20 mm korkea. Kynnyks on myös muotoiltava siten, että sen voi helposti ylittää pyörätuolilla ja pyörillä varustetulla kävelytelineellä.
- Rakennuksen ulko-oven ja asuinrakennuksen käyttöä palvelevan tilan oven on toimittava siten, että liikkumis- ja toimimisesteinen henkilö voi sen helposti avata. Oven aukaisuun tarvittava voima saa olla enintään 10 N (vastaa noin 1 kilon aukaisuvoimaa).
- Erilaisten painonappien (oven avauspainike, ovikello) korkeus on 900-1 100 mm.

Bussipysäkit

- Esteettömyyssuositusten mukaan pysäkkialueet tulee varustaa sadekatoksella, opasteilla, kahdella korkeudella olevilla istuimilla ja roska-astialla.
 - Katoksen seinärakenteiden ja ajoradan reunan välisen odotusalueen tulee olla vähintään 2250 mm leveä, jotta se voidaan pitää kunnossa koneellisesti (muutoin kunnossapidettävän odotustilan tulee olla vähintään 1500 mm katoksen seinärakenteesta ajoradan reunaan).
 - Vapaan kulkuväylän leveyden katoksen ympärillä tulee olla vähintään 900 mm, mutta suositeltava minimileveys on 1500 mm.

Kuva: SuRaKu-ohjekortti numero 7

Bright
ideas.
Sustainable
change.

 RAMBOLL